

יום ד', י"ח בכסלו תשס"ח (28 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בעקבות הפוגרומים בדרום רוסיה בשנים 1881-1882 ("סופות בנגב") החל הלפרן להתעניין בגורל היהודים ולהימשך לציונות. הוא היה פעיל בארגון תאי הגנה עצמית בקהילות היהודיות בדרומה של רוסיה. הוא הקים את האיגוד המקצועי היהודי של פועלים הראשון בוילנה. הוא היה מרצה על ציונות סוציאליסטית באיגוד שהקים וכן במפגשי חברת שש"י (שאלי שלום ירושלים) והרצאותיו משכו קהל רב. בשנת 1885 ביקר לראשונה בארץ-ישראל, ביקור שנמשך כחצי שנה. בראשית שנת 1887 שם פעמיו בשנית לארץ. בדרכו ביקר את ליליינבלום ופינסקר, ששכנעו אותו לתרום 5000 רובלים לרכישת קרקעות בא"י. בתרומה זו נקנו אדמות **יסוד המעלה**. זמן קצר לאחר בואו ארצה הכיר והתיידד ידידות אמיצה עם שייך ערבי גדול מעבר הירדן המזרחי, השייך של חוסון, שהעניק לו כאות ידידות סייח אציל.

בראשון לציון יסד את איגוד הפועלים העברי הראשון בארץ, והתסיס את בני המושבה כנגד יהושע **אוסוביצקי**, פקיד המושבה מטעם הבארון אדמונד דה רוטשילד. באפריל 1887 הגיע העימות בין מחנה אוסוביצקי, "אגודת רעים", ומחנה המתנגדים לו, "אגודת רודפי שלום", לשיא, שבסופו גורש אוסוביצקי מהמושבה. רוטשילד הגיב על המאורע בהפסקת התמיכה הכספית למושבה כולה. רק לאחר שעזבו המורדים הראשיים את המושבה ויתר האיכרים חתמו על חוזה המכפיף אותם ואת רכושם לרוטשילד ופקידיו, החזיר רוטשילד את תמיכתו במושבה. הפרשייה עוררה פולמוס ביישוב היהודי הצעיר כולו ובעיתונות היהודית של אותה תקופה.

הלפרן הקים בית חרושת לסבון - תעשיית הסבון היתה מפותחת אז בארץ - שהעסיק **רק פועלים עברים**. הלפרן הקים בחייו כמה וכמה מפעלים עבריים, שרובם כשלו כעבור זמן מה. הוא ראה בפיתוח תעשייה עברית בא"י יעד לאומי חשוב, והתייחס למפעליו כסדנאות לנסות בהן רעיונות ציונים וסוציאליסטיים וכדי לחנך בהם את עובדיו לציונות וסוציאליזם. תחת מסווה של איגוד פועלים, הקים הלפרן ברחובות מחתרת צבאית, "**העשרות**". מראשי הארגון היו אהרון אייזנברג ויהושע אייזנשטאדט (**ברזילי**). בנס-ציונה הקים הלפרן גדוד עברי בשם "**מחנה יהודה**". המנון הגדוד: "שאו ציונה נס ודגל, דגל מחנה יהודה!".

זמן קצר לאחר יסוד נס-ציונה התחתן הלפרן עם שרה קלמנוביץ, בתו של יוסף קלמנוביץ, שבא ארצה עם בתו בשליחות חובבי ציון כדי לבדוק את מצב ההתיישבות העברית בארץ. לקלמנוביץ, היו שלושה אחים. אחד עורך דין מפורסם שנתפרסם במיוחד כשהשתתף בהגנה על צוות האניה פוטיומקין שהתקוממו נגד מפקדיהם. אח אחר, מהנדס ואדריכל נודע, היגר לדרום אפריקה. הוא היה אחד המתיישבים האירופים האשונים שהעז לצאת בגלוי נגד החוקים הגזענים שבדרום אפריקה. הוא היה ידיד של **מהאטמה גנדי**, וביקש להוריש לו את כל הוננו, אולם לבסוף שינה את צוואתו והוריש את כספו לארץ-ישראל, לפי עצת גנדי, שכתב לו: "**עשית די והותר בשביל הודו, עתה עשה למען עמך**" (!). בתו של האח השלישי שימשה כמזכירתו של האח המהנדס

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ד', י"ח בכסלו תשס"ח (28 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

וכמנהלת משק ביתו. מאהאטמה גנדי אימץ אותה לבתו. לימים עלתה ארצה עם בנה ובתה והתיישבה באחד מקיבוצי הנגב. היא העבירה לאוניברסיטה העברית את ספרייתו הגדולה של דודה המהנדס.

בשנת 1892 חזרו מיכאל ורעייתו שרה לרוסיה, שם נולדו שלושת ילדיהם. בוארשה הקים הלפרן, בתמיכת קבוצת עסקנים ציונים אמידים בני המקום, חברת מניות להפצת יין ארץ-ישראלי מיקבי ראשל"צ בתפוצות הגולה: חברת "**כרמל**". הוא הקים את ארגון "**בני-עקיבא**" כדי למשוך לציונות את בני הנוער הדתי, והקים במינסק את תנועת "**פועלי ציון**" למען תשמש מסגרת ארגונית ציונית לפועלים היהודים שתהיה בבחינת משקל שכנגד לתנועות הסוציאליסטיות, שמשכו אליהן המוני עובדים יהודים ובני אינטליגנציה. הוא הכשיר עתודת צעירים לייסוד "**בר גיורא**", שנועד להיות ארגון צבאי ציוני בא"י והפך אחר כך לאיגוד "**השומר**". על העתודה נמנה גם אלכסנדר **זייד**, שהיה לאחד מראשי "השומר" בארץ. בקונגרס הציוני ה-6, קונגרס "**אוגנדה**", הביע הלפרן התנגדות עזה לתוכנית אוגנדה. עיקר מרצו של הלפרן הוקדש לעשות נפשות לציונות המדינית, אך הוא תרם את חלקו גם לתנועה המהפכנית הסוציאליסטית הרוסית. ב-1905 חזר הלפרן ארצה בגפו. אשתו וילדיו הצטרפו אליו כעבור מספר שנים.

בשובו ארצה החליף הלפרן את נתינותו הרוסית באזרחות עות'מאנית. זמן קצר לאחר שקיבל את הנתינות הטורקית התקשר עם מנהיגי "הטורקים הצעירים", והתחיל פועל במחתרת המפלגה "אחדות וקידמה" בהכנת המהפכה נגד משטרו של עבדול-חמיד. לאחר המהפכה זכה הלפרן בדרגת 'יוז-בש' (סרן) והוענק לו אות הצטיינות גבוה של "חוריה". לחגיגת ה"חוריה" שהתקיימה בכיכר ליד הסאראיה (בית הממשלה) הגיע הלפרן רכוב על סוס לבן ובידו הדגל העברי, ונשא נאום בדבר הקמת מדינה עברית בפלסטינה. משסיים לנאום הריעו לו נציגי השלטון והקהל.

בשנת 1915 התנדב בנו של הלפרן, אריה, יחד עם חברי מחלקתו מן הגימנסיה העברית הרצליה לצבא הטורקי. הוא נהרג בחזית עזה. עם הרעת יחס השלטונות הטורקים ליישוב העברי, ובעקבות השחיטה שערך ג'מאל פאשה, השליט הטורקי במזרח הקרוב, בארמנים לפי צו מגבוה, שינה הלפרן את עמדתו ועבר לתמוך בבריטים. הוא עמד לצד אנשי ניל"י ונתן מקלט בצריפו ליוסף **לישנסקי** כשנמלט על חייו למטולה מפני הבולשת הטורקית ואנשי "השומר", ששיתפו פעולה עם הטורקים, וניסו להתנקש בלישנסקי. כשנכנס הצבא הבריטי לא"י היה הלפרן בין הראשונים שהתנדבו ל**גדוד העברי** של ז'בוטינסקי, אולם בקשתו נדחתה מפאת גילו.

הלפרן נסע לאתיופיה לעשות נפשות אצל הפלשים ("ביתא ישראל") לרעיון תחיית המדינה העברית בארץ אבות ולגייסם לשירות בצבא שחרור יהודי בארץ ישראל. הוא נעצר כעבור זמן על ידי המיליציה החבשית, הואשם בריגול, ובהתערבות הנציגות הבריטית באדיס אבבה גורש מאתיופיה ולא יותר.

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ד', י"ח בכסלו תשס"ח (28 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ב-1911 בא ליפו קרקס עם חיות טרף. מנהל הקרקס חיפש מתנדבים אמיצים שייכנסו כמה רגעים לכלוב האריות. הלפרן התנדב, ובעומדו בכלוב נשא נאום למען תחיית העם היהודי בארצו, ופרץ בשירת התקווה על רקע שאגות האריות. מאורע זה התפרסם בעיתונות העולמית. [האם מעשה זה הוא עניין יהודי – כלומר, רק יהודים יוצאים חיים מגוב אריות...? (ר' ספר דניאל פרק ו') האם יש כאן אולי מסר לראש ממשלתנו בימים אלה? מג]

מיכאל הלפרן נפטר בבית החולים בצפת ממחלות הצהבת והקדחת, מחלה ממנה סבל שנים. כשהיה מטופל בבית החולים מצבו הורע אף יותר לאחר שהאחות שטיפלה בו התבלבלה ונתנה לו תרופה שגויה, אך הוא דרש ממנהל בית-החולים שהאחות לא תפוטור מעבודתה בשל כך. הוא נקבר בחורשת האקליפטוסים ע"ש בורוכוב במושבה מחניים. כתביו הושמדו כולם בשני אירועי שריפה: כל ארכיונו ברוסיה כלה בדליקה שהציתו בביתו אנשי "המאה השחורה", כנראה, במתקפה אנטישמית באחת השנים הראשונות של המאה; יתר כתביו, שמלאו שלושה ארגזים, עלו באש בזמן ההתנפלות על **תל-חי** מעט לאחר מותו. על שמו נקראה **גבעת מיכאל** בנס ציונה.

[http://he.wikipedia.org/wiki/מיכאל_הלפרן]

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של **כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם** בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל